

Aan
De minister van Financiën van Curaçao
De voorzitter van de Staten van Curaçao

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Contactpersoon
Cluster Curaçao
Datum
5 maart 2020
Ons kenmerk
Cft 202000030
Pagina
1/5
Onderwerp
Uw reactie op het Cft artikel 12 advies bij de vastgestelde begroting 2020

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlage

-

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Geachte heren Gijsbertha en Millerson,

Op 15 januari 2020 heeft het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) de vastgestelde begroting 2020 inclusief drie nota's van wijziging (NvW) ontvangen. Op 29 januari 2020¹ verzond het Cft op grond van artikel 12 van de Rijkswet financieel toezicht (Rft) het advies bij deze begroting. In zijn advies bij de begroting 2020 oordeelt het Cft dat de vastgestelde begroting 2020 niet voldoet aan de normen uit de Rft en de aanwijzing die de Rijksministerraad op 12 juli 2019 heeft gegeven aan het bestuur van Curaçao. Het Cft deed u de volgende aanbevelingen:

1. Onderbouw de (taakstellende) meeropbrengsten in 2020 uit de omzetbelasting en de invoering van de algemene bestedingsbelasting.
2. Pas in de begroting voor 2020 de inkomsten uit de onroerendezaakbelasting aan naar het realisatieniveau van 2019 en pas de uitgaven in 2020 hierop aan;
3. Onderbouw de extra compliance op belastingen in 2022 voor een bedrag van ANG 50 miljoen.
4. Stel de dividendinkomsten in 2020 van de Centrale Bank Curaçao & Sint Maarten (CBCS) en Refineria di Korsou (RdK) naar beneden bij en pas de uitgaven in 2020 hierop aan.
5. Pas de personeelsuitgaven aan op de actuele situatie betreffende de invoering van de 'nullijn' ambtenaren en vindt een alternatieve besparing voor het in 2020 te corrigeren bedrag.
6. Lever een realistische toelichting aan van de besparingen in het vervangingsplan van ambtenaren die vroegtijdig uit dienst zullen treden.
7. Pas in de kapitaaldienst de investeringen voor de uitvoering van het Masterplan Toerisme aan in lijn met het vorig jaar verkregen advies van het CBS en voeg de voorziene aflossingen op nieuwe leningen toe aan de begroting.

¹ Cft 202000011

8. Voorzie het Cft op korte termijn van de second opinion van de SOAB, de gevoeligheidsanalyse op de geactualiseerde businesscase, informatie over de gevolgen voor de begroting van het land van de sluiting van SEHOS en een reëel pakket aan besparingsmaatregelen voor de zorg.
9. Geef een toelichting op de invoering van de CARENS-dagen en op de houdbaarheid van de sociale fondsen en de concrete stappen en resultaten die nodig zijn om de fondsen op lange termijn houdbaar te laten zijn.

In onderling overleg kwamen wij overeen dat uw reactie op basis van artikel 12 lid 4 van de Rft uiterlijk op 21 februari 2020 bij het Cft zou worden ingediend. Wij ontvingen deze reactie op 20 februari 2020². In dit schrijven reageert het Cft op basis van artikel 12 lid 5 van de Rft. Met verwijzing naar de bovengenoemde aanbevelingen heeft het Cft de volgende bevindingen:

1. U stelt de begrote inkomsten uit de algemene bestedingsbelasting en omzetbelasting met ANG 25 miljoen neerwaarts bij, maar geeft niet de verzochte onderbouwing bij de resterende verhoogde inkomsten ten opzichte van 2019. De begrote inkomsten voor deze belastingsoorten blijven daardoor onvoldoende toegelicht. Het Cft verzoekt u de verzochte toelichting alsnog te verstrekken.
2. U stelt de begrote inkomsten van de onroerendezaakbelasting met ANG 14,4 miljoen neerwaarts bij naar ANG 42 miljoen. Het realisatieniveau van 2019 is echter ANG 26,4 miljoen. Het Cft acht een hoger bedrag voor 2020 vooralsnog niet realistisch en verzoekt u te onderbouwen waarom dit bedrag realistisch is of de begroting hierop aan te passen.
3. U geeft aan dat de hogere onderbouwing van de ANG 50 miljoen extra belastinginkomsten nu wordt verklaard door de hogere economische groei zoals geraamd door het CBCS. Eerder heeft het Cft met u afgesproken de ramingen van het CBCS als leidend te beschouwen en wijst erop dat als deze alsnog neerwaarts worden bijgesteld u deze dient te volgen.
4. U stelt de begrote dividendinkomsten met ANG 17 miljoen neerwaarts bij naar ANG 6 miljoen en blijft hierbij rekening houden met dividendinkomsten in 2020 van de RdK van ANG 5 miljoen. Het gedurende enkele maanden voor rekening van RdK komen van zowel de personeelsuitgaven als de doorgaande exploitatie uitgaven van de raffinaderij zonder dat daar relevante inkomsten tegenover staan, heeft logischerwijze een negatief effect op zowel het resultaat als op de liquiditeit van RdK. Het Cft acht genoemde opbrengst derhalve onvoldoende zeker en verzoekt u alsnog de begrote dividendinkomsten van RdK aan te passen naar ANG 0 en de uitgaven van het land hierop aan te passen of onderbouwd aan te geven hoe deze dividenduitkering gerealiseerd zal worden zonder de operaties van de RdK zoals hierboven omschreven in gevaar te brengen.
5. U geeft aan een tegenvaller van ANG 5 miljoen te verwachten door het niet tijdig implementeren van 'de nullijn ambtenaren'. Het Cft verzoekt u de begroting hierop aan te passen en deze tegenvaller elders te compenseren.

² Zaaknummer 2020/007303

6. U geeft aan dat het budget voor de regeling voor Vrijwillig Vervroegde Uittreding gehalveerd kan worden naar ANG 18 miljoen vanwege een lager dan ingeschatte belangstelling. U geeft geen verdere toelichting op de meerjarige besparing die hiermee samenhangt. Het Cft vraagt u deze alsnog te geven.
7. U geeft aan dat de kapitaaldienst van de begroting 2020 zal worden aangepast op basis van het vorig jaar verkregen advies van het CBS over de investeringen voor uitvoering van het Masterplan Toerisme. Het Cft wijst u erop dat u deze tegenvaller elders moet compenseren. Voor het opnemen van aflossingsverplichtingen van nieuwe leningen geeft u aan overleg tussen Nederland en Curaçao te willen afwachten. Het Cft begrijpt dat een dergelijk overleg invloed kan hebben op de overeen te komen aflossingsverplichtingen van toekomstige leningen, maar adviseert u niet uit te gaan van aflossingsvrije leningen en de begroting 2020 en meerjarenbegroting alsnog hierop aan te passen.
8. U geeft aan dat de verschillende deelrapporten over het nieuwe ziekenhuis in afrondende fase zijn en dat deze in maart 2020 worden verwacht. Het Cft vraagt u om voor 19 maart a.s. te worden voorzien van de second opinion van de SOAB en de gevoeligheidsanalyse op de geactualiseerde businesscase met betrekking tot het Curaçao Medical Center (CMC) en een reëel pakket aan besparingsmaatregelen voor de zorg, zodat de hogere exploitatielasten voor het CMC gecompenseerd worden.
9. U geeft aan dat het wetsontwerp ter wijziging van de landverordening Ziekteverzekering gereed is voor aanbieding aan de Raad van Ministers. Onvoldoende toegelicht is wanneer de beoogde wijziging kan worden geïmplementeerd en welk effect dit op de begroting zal hebben. Tevens is uw toelichting op de houdbaarheid van de sociale fondsen en de concrete stappen en resultaten die nodig zijn om de fondsen op lange termijn houdbaar te laten zijn, nog steeds onvoldoende. Het Cft vraagt u om meer informatie en verdere duidelijkheid over uw aanpak, voortgang en concrete resultaten op dit vlak.

De door het Cft gedane aanbevelingen (met uitzondering van aanbeveling 3, 5 en 7 eerste deel) zijn nog onvoldoende opgevolgd.

In aanvulling hierop verzoekt het Cft u om een reactie op de volgende punten:

10. Op basis van de vierde uitvoeringsrapportage (UR) 2019 is duidelijk geworden dat u voorlopig rekening houdt met een gerealiseerd tekort over 2019 van ANG 20 miljoen. In de brief naar aanleiding van deze uitvoeringsrapportage is ook een aantal onzekerheden geschetst, die kunnen leiden tot een hoger tekort. Het is het Cft nog niet duidelijk hoe u zal omgaan met dit (voorlopige) tekort en met de wettelijk verplichte compensatie daarvan. Graag ontvangt het Cft hierover een toelichting zoals ook verzocht is in de Cft reactie op de vierde UR 2019. Het Cft adviseert u de extra benodigde compensatie op te nemen in de begroting.

11. In uw brief van 20 februari jl. geeft u aan een verhoging van de opbrengsten te voorzien uit vestigingsvergunningen met ANG 5 miljoen via de invoering van een vestigingsvergunningshoofden op ingeschreven entiteiten bij de Kamer van Koophandel. Het Cft verzoekt om een aanvullende toelichting (en cijfermatige onderbouwing) bij dit plan en de termijn waarop deze maatregel zal worden doorgevoerd.
12. In uw brief van 20 februari jl. geeft u aan ANG 27,6 miljoen aan extra inkomsten voor 2020 te verwachten doordat u niet meer de CBCS-ramingen voor economische groei als enig uitgangspunt wenst te gebruiken maar ook de ramingen van het IMF. Dat het middelen tussen de verwachtingen van CBCS en het IMF op zich tot betere resultaten leidt, kan volgens het Cft het afwijken van een bestendige gedragslijn niet rechtvaardigen. Het Cft adviseert u consistent te blijven in het gebruik van de CBCS-ramingen.
13. In uw brief van 20 februari jl. geeft u aan de loonbelasting voor 2020 aan te passen met meeropbrengsten van ANG 14 miljoen op grond van de door PDVSA te betalen afvloeiingsregeling voor het personeel per 31 december 2019 waarvoor naar verwachting een tax-ruling zal gelden van circa 34 procent. Het Cft verzoekt meer informatie over de bedoelde afvloeiingsregeling en de daaraan gekoppelde volumes en bedragen teneinde deze meeropbrengst te kunnen beoordelen.
14. Het Cft wil graag nadere informatie ontvangen over de wijze waarop alsnog voldaan zal worden aan de aanwijzing voor wat betreft het aflossen van de betalingsachterstanden aan APC en SVB. Dit mede omdat de met APC gesloten overeenkomst een aanzienlijk langere looptijd kent dan de periode genoemd in de aanwijzing.

Conclusie

De financiële situatie van Curaçao blijft zorgwekkend. Nadat de begrotingen van 2017 en 2018 niet aan de normen uit artikel 15 van de Rft voldeden en tekorten lieten zien op de gewone dienst, is inmiddels duidelijk dat dit ook voor 2019 het geval zal zijn.

Ook voor de begroting 2020 wordt het bestuur onverminderd met grote uitdagingen geconfronteerd. Het Cft is van oordeel dat met uw reactie van 20 februari jl. de begroting niet aan de normen voldoet zoals genoemd in artikel 15 van de Rft en de aanwijzing. De begroting bevat nog niet de compensatie van het tekort over 2019, heeft geen sluitende gewone dienst indien met de door het Cft voorgestelde correcties rekening wordt gehouden en is nog onvoldoende toegelicht.

Daarbij geeft het Cft nogmaals in overweging om de uitgaven op de gewone dienst van de begroting te bezien. Eerder heeft het Cft bijvoorbeeld aandacht gevraagd voor een rationalisatie van het subsidiebeleid.

Het Cft verzoekt de minister om conform artikel 13 lid 1 van de Rft te reageren en aan te geven hoe invulling wordt gegeven aan de gedane aanbevelingen.

Kenmerk
Cft 202000030
Blad
5/5

Het Cft verzoekt de minister tevens om de aangekondigde begrotingswijziging (BW) op basis van de aanbevelingen aan te passen voordat deze ter advisering aan het Cft wordt voorgelegd en de reactie en de BW uiterlijk op 19 maart a.s. te ontvangen. Met de BW zal de begroting 2020 sluitend en voldoende toegelicht moeten zijn en tevens rekening moeten houden met de compensatie van het tekort uit 2019.

Tot slot wijst het Cft u erop dat als de begroting dan nog niet volledig voldoet aan de normen van artikel 15 van de Rft, het op grond van artikel 13 lid 1 van de Rft de Rijksministerraad (RMR) dient te berichten.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De minister-president van Curaçao
De secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Curaçao